

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 62-75
Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-39
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta št. 18.
CENA: posamezna številka L 25. - Naročnina:
mesечно L 100, letno L 1.200. - Za iznositev:
mesечно L 170, letno L 2.000. - Poštni čekovni
računi: Trst št. 11-7223, Gorica št. 9-18127

Leto VII. - Štev. 18

Trst - Gorica 15. maja 1953

Izhaja vsak petek

Sumljiva podobnost med zahtevami KP in SZOL

Zadnjih smo opozorili, da bodo verjetno komunistični skušali izločiti čim večjo korist iz najnovejšega obrata titovske politike glede tržškega trživanja.

Da se nismo motili, nam med ostalimi dokazili »Delo« z dne 9. t. m., ki v ubodniku napada SZOL in titovce; prav tako je tudi na drugih mestih polno napadov na SZOL. Mnogi so mislili, da bodo komunistični, podobno kakor drugi pristajali ohraniti in izvedbe mirovne pogodbe, vzroji in protestirali predvsem proti Babiču. A daleč od tega! Njim je v tem trenutku glavna skrb napad proti SZOL. Če pogledamo globlje, z lahkoto spoznamo, da je to popolnoma razumljivo in nujno.

Zakaj naj bi komunistični sploh napadali titovce, Babiča in njegove izjave? Prvi so titovci v Trstu politično itak v konkuri, poleg tega pa so iste šole kot komunistični in je med njimi slejkoprej se vedno velika podobnost.

Babič je obdobil goriške Slovence, ker so se oddelili, da bodo oddali prazne glasovnice. Isto trdi tudi »Delo«, ki piše, da je »prijatelj Slovencev, naj oddajo prazne glasovnice, prav tako izdajstvo nacionalnih interesov v korist demokracije in njih satelitov, ki tako upajo, da se bodo opozicijski glasovi zmanjšali.

Babič je pozval zamejske Slovence, naj se otresejo nacionalizma in naj se povežejo z naprednimi silami. Isto trdi tudi »Delo«, ki pravi, da »politika delitve med Slovenci in Italijani nikakor ne more biti v interesu nas Slovencev, ki so nam prav italijanske delovne množice naši naravni zavzniki.

Dve glavni Babičevi zahtevi sta torej tako podobni komunističnemu gledanju, da se bo marsikateri zunanji opazovalec nehoti upraždal, če nismo morda že tako daleč, da je vsa ta igra dogovorjena? Nam se sicer to ne zdi verjetno, toda sorodnost pogledov je oseeno tu.

Ce bi »Delo« ob tej priliki se povedalo, da so komunistični sicer za Svobodno tržško ozemlje in za uresničitev mirovne pogodbe, toda z znano rezervo se pti si vedra ognju combatter per la soluzione migliore, potem bi bila identičnost naravnost popolna. Dejstvo je namreč, da so i titovci i komunistični proti mirovni pogodbi. Razlika je samo v tem, da je prvi splošno marajo uresničiti, temveč zahtevajo najprej izpremembe, medtem ko so komunistični za aneno uresničitev, toda le začasno, kajti čimprej naj bi nato sledile izpremembe. Mistimo, da so razni komunistični veljaki to že tolikokrat povedali, da nima smisla tu se posebej dokazovati resničnost te trditve.

Ia podobnost osnovnih pogledov na problem in zadržanje zamejskih Slovencev, ki morajo po načelih obeh komunističnih orazcev postati predvsem orodje za uresničitev »progresivnih komunističnih nartov, je komunističnim branila, da niso preveč udarili po Babiču. Ce bi ne ravnali tako, bi namreč sami sebe tolkli po zobeh. Tako nespretni pa zaenkrat se niso.

Toda na drugi strani jim oči vendar ni dala miru. Ustrašili so se, da bi ljudje le spoznali, kako jih vsa ta »napredna gibanja« (reči: komunistična) izkoriščajo. Kako malo se brigajo za dosego in nato ohranitev dejanske narodne enakopravnosti na Svobodnem tržškem ozemlju. Zaskrbelo jih je, kaj bo, če ljudje končno spoznajo pravkar omenjeno veliko podobnost komunističnega in titovskega programa glede Svobodnega tržškega ozemlja. Niso namreč se pozabili, da so na zadnjih občinskih volitvah v Trstu prav zaradi svojega dvoumnega zadržanja v upravanju STO-ja doživeli izreden neuspeh ter so izgubili veliko glasov.

Zato jim je že sam nagon po samohranitvi uveljav, da morajo udati na tisto politično skupino, pri kateri bodo slovenski ljudje zaradi njene premočnosti in načelnosti po vseh razočaranjih edino lahko našli zatočišče. In udarili so na Slovensko demokratsko zvezo. Novega niso seveda pri tem povedali nicesar, ker niso mogli. Originalen je kvečemu vzdevek »sahalska slovenska buržoazija«, ki smo ga v »Delu« menda citirali prvič. V ostalem pa je ves napad slika velike duhovne revščine, v katero so zapadli ljudje, ki so se oddaljili od svojega naroda, njegovih dejanskih potreb in tradicij. Tako pisa-

Odkrita beseda o borbi za STO

Svobodno tržško ozemlje je bilo ustanovljeno kot mednarodna državna tvorba pod varstvom Združenih narodov z mirovno pogodbo od 10. februarja 1947, ki nosi podpis 18 držav.

STO ima svoje natančno odmerjeno ozemlje, svoje meje, ima svojo državno zastavo, svoje policijske in imajo svoja oblastva. Poštne znamke, železniški listki, kolektori in državni papirji nosijo na vidnem mestu označbo: STO - A. A. cona; v angleščini: FTT - B. U. S. Zone. Zato STO obstaja in mirovna pogodba, ki je dala temu Ozemlju državno pravno značaj in ga uvrstila med svobodne države, je v polni veljavi. Prebivalci STO-ja uživajo že od 15. septembra 1947 svojo neodvisnost od drugih držav; in ta pridobljena pravica se ne da pogaziti proti volji tržškega prebivalstva.

Kdor stremi po ohranitvi STO-ja in spoštovanju mirovne pogodbe, ki mu je dala življenje, je na legalni - zakoniti poti. On ni prekočuh in ni revolucionar. On je legalitavec na zakonitih tleh.

To stališče bo edino pravo in zakonito vse dotlej, dokler bodo imele mednarodne veljavno in svobodno sklenjene pogodbe pravno moč; dokler bo pravo ostalo pravo in dokler ne bo prišel civilizirani svet gaziti in nekaznovano teptati pravnih načel, ki so podlaga družbe in držav že stotine let, počenši od westfalskega miru l. 1648. »Iustitia regnorum fundamentum«. Ta že od Gratiusa in Hobbesa postavljena mednarodopravna načela so še vedno v moči in veljavi. Z njimi stoji in z njimi pade ves mednarodni državni red, ki izvira iz pozitivnega mednarodnega prava.

Na Koreji in v Indokini se bori in krvavi zahodni svet proti nasilju, za pravico in spoštovanje mednarodnih obvez. V sruu Srednje Evrope - v Trstu - pa naj bi prav ta zahodni svet mednarodno po petletni vojni sklenjeno mirovno pogodbo raztrgal kot papirnato cumjio in odvzel prebivalstvu pridobljeno svobodo in prostost s tem, da razkosa to od Boga in prirode strnjeno Ozemlje proti odločni volji večine, da večine prebivalstva obeh con A in B?

Se verujemo v razsodnost in dalekovidnost odgovornih državnikov: pa tudi v moč pravice verujemo. Zato se bo slovenski in hrvaški narod STO-ja obeh con bori z vsemi zakonitimi sredstvi za Svobodno tržško ozemlje do skrajne skrajnosti.

Ta borba za ohranitev STO-ja je tudi borba za naš narodni obostoj, našo enakopravnost, naše šole, naš kulturni in gospodarski

razvoj; je borba za enako pravico do dela in službe slovenskega in hrvaškega delavca, obrtnika, uradnika; je borba proti diskriminaciji Slovencev in Hrvatov. Na kratko: je borba za kulturnega naroda v XX. stoletju dostojno življenje. Takega življenja nam Italija ne bi dala, sočec po tem, kako ofa postopa z beneškimi in goriškimi Slovenci, katerim ni dala niti pravice, da bi mogli postaviti slovenskega kandidata za rimski parlament.

Zato bo razumel vsak razsoden, pravico ljuben in nad ožkosrčni rasni sovinižem vzvišen Italijan; da je borba Slovencev in Hrvatov za celokupno Svobodno tržško ozemlje - borba za našo svobodo in naš obstoj. Narod, iz katerega so izšli Dante, Mazzini in Garibaldi, narod, ki je vjeval težke boje za svojo svobodo skozi ves srednji, novi in najnovejši vek, in ki mu je Silvio Pellico v ale miš priglasil napisal večni opomin in spomin na sužnje dni; ta narod bo ne samo razumel, ampak bo tudi odobral borbo Slovencev in Hrvatov za STO. Kakor ne moremo Slovencev zahtevati v današnjih razmerah na STO-ju od koprskih, piranskih ali izolskih Italijanov, naj bodo za Jugoslavijo, tako ne morejo zahtevati Italijani od nas tržških Slovencev; da bodimo za Italijo in proti STO-ju.

Ali ne bi v teh razmerah zagrešil narodno izdajstvo vsak Italijan na STO-ju, ki bi bil za Jugoslavijo, in vsak Slovenec in Hrvat, ki bi bil za Italijo?

Zavedajmo se, da ostané narodni izdajalec vedno izdajalec tudi v obeh onega, ki se mu je prodal. Ko je bil pripeljan pred Napoleona I. po bitki v Porenju Nemce, da dobi plačilo, ker je izdal nemške položaje Francozom; in je prošil Napoleona za odlikovanje, češ tudi on je k francoški zmaji pripomogel; mu je Napoleon dejal: »Odlikovanja so le za moje vojaške junake, za izdajalce imam le - denar.«

Zato je slovenska borba za STO v obeh vseh naših italijanskih sedevod, pa bila jim tudi nevede, vendarle upravičena borba znatajnih slovenskih mož in žena, mladeničev in mladenk za pošteno stvar. Značaji se ne zaničujejo; ampak spustujejo tudi od nasprotiniki! Zaničujejo se sužnji in smahljivci brez hrabrosti; ki se sramujejo svojega imena in jezika in se ponujajo drugorodcem!

Kdor hoče biti od drugorodcev čislán in spoštovan, mora najprej samega sebe spoštovati! Tako je vesoljno pravilo medsebojnega sožitja pri vseh kulturnih narodih in zato tudi pri italijanskem narodu in drugemu.

Dr. JOSIP AGNELTTO

Poslanstvo nove Evrope

Dvakrat se je angleški »Manchester Guardian« bavil z našim vprašanjem in priznati moramo, da se je njegov dopisnik potrudil, da bi v svojo presojo vnesel kar največ nepristranosti. In prav zaradi tega njegovega prizadevanja zaslužita oba dopisa, da ju zabeležimo kot dokaz, kako daleč more človeka zavestni sodba, če je zasnovana na nepoznavanju ali na nerazumevanju dejstev.

»Manchester Guardian« beleži stanje, kakršno je na področju B, ki je vsekaršno nepovoljno za tamno prebivalstvo. V njem beleži nepravilnosti, ki so se dogajale pri volitvah. V nadaljnjem se pa razpisuje o nezadovoljstvu znatnega dela prebivalstva, obenem pa beleži, da je Svobodna fronta na volitvah v Trstu dobila vsega 2,5 odstotka vseh glasov, iz česar zaključuje, da je številno pristaev priključka k Jugoslaviji zelo majhno. Po drugi strani pa sodi, da je bilo s strani independentizma doseženih le kakih 10 odstotkov glasov; zaradi česar izraža prepričanje, da so to glasovi uslužbencev Zavezniske vojaške uprave, ki bi v primeru prihoda Italije izgubili svoje službe.

S tako presojo stvari se seveda tržško vprašanje lahko kaj pomenstavi, vendar pa v dokaj neverni smeri. Značilna za razpoloženje in za pomanjkanje občutka odgovornosti v zavezniskih krogih je zaključna vst »Manchester Guardian«, po kateri bi zavezniske oblasti morale izprazniti tržško področje okrog bočica tega leta. Saj je tudi v drugih angleških in ameriških listih možno čitati opazke, da stane tržško vprašanje zaveznike že dovolj denarja in da ima vzdrževanje tudi majhne okupacijske vojske za posledico mnogo večje stroške, ki po njihovih mislijenju niso v nobenem razmerju z namenom, za katerega se ta denar troši.

Organizacija Združenih narodov stane tudi mnogo denarja. Veliko denarja stane tudi vzdrževanje vojske na Koreji, kjer razen demanih sredstev stane tudi precej ljudskih živčev. Če naj sodimo po takem merilu; zakaj se pa na Koreji vzdržuje vojska kakih dvesto tisoč bojevč? Po vsej priliki zato, ker bi opustitev Koreje imela za posledico nevarne zapletitve na vsej azijski celini, na kateri živi približno polovica vsega človestva. Če pa Združeni narodi toliko tisočev milijonov dolarjev žrtvujejo za Korejo, se pa vprašamo, zakaj ne bi podobne pažnje izkazali tudi vprašanju našega mesta, ki je ključ dobrega dela evropske celine, ki je domovina belega plemena.

Ko sta se Turčija in Rusija prepirali za ustje Donave, se nista niti Velika Britanija niti Francija, tedaj glavni državi na Zahodu, bali strokov in živčev, da bi skupno rešili vprašanje Bliznjega vzhoda; kot plod teh prizadevanj je bil nato osnovan Donavski statut. Dve komisiji, ena za notranjo, druga pa za pomorsko Donavo sta prevzeli ureditev te važne reke, toda nobenega dvoma ni, da je delo obeh komisij, posebno pa Evropske komisije, bilo zelo drago, kar se izdatkov tiče, vendar pa zelo koristno, kar se tiče politične in gospodarske ureditve podonavskih držav. Sele ko je druga svetovna vojna popolnoma uničila podonavsko svobodo in vzajemnost, je na beograjski konferenci prišlo »ulja in avgusta do spremembe donavskega statuta, toda s posledico, da Donava postala sovjetski monopol in da je bila svoboda podonavskih držav pokopana.

Sliena je stvar glede gradnje sveskega in panamskega prekopa, ki predstavlja gotovo dve dragoceni podjetji, ki sta zahtevali ogromnih stroškov, ki pa so se v veliki meri izplačali, zaradi česar sta se danes vkljub vsem političnim trenjem zadnjih let živa spomenika tistega, kar pomeni in je vedno pomenilo (kadar so se resno zavzeli) evropsko sodelovanje ali - sprčo sodelovanja Amerike - sodelovanje belega človeka.

Ali bi danes mogli biti razloga, da bi to sodelovanje zatajili v tržškem vprašanju? Če gledamo na preteklost Trsta, nam postane takoj jasno, da si tudi danes moremo zamisljati Trst samo, če vzamemo v obzir potrebe Evrope. Kajti vsakomur je jasno, da tržškega pristanišča nista zgradili niti Italija niti Jugoslavija, ampak da ga je s polnim pristanom Tržčanov zgradila podonavska Evropa, pa naj se je ta imenovala Avstrija ali kakor koli. Na stotine in na tisoče milijonov zlatnikov je bilo potrošenih za izgraditve tega pristanišča gotovo ne zato, ker so Tržčani simpatizirali ljudje, ampak zato, ker je tržško zaledje potrebovalo svoje, čisto svoje pristanišče. In ta vzajemna potreba Trsta in tržškega zaledja v nič manjši meri ne obstoja tudi danes, morda v še večji meri, kot je obstojala kdaj koli prej, kajti danes gre za to, ali naj Podonavje se naprej ostane v krempljih komunističnega totalitarizma, ali pa naj se zopet vrne v ono stanje ravnotežja, ki je toliko važnosti za bodočnost Evrope.

Ali je mar srednjeevropsko vprašanje tako majhne važnosti za bodočnost belega plemena in celo za bodočnost same Italije, da bi mu ne mogli žrtvovati bolehalve obutljivosti male družbené skupine. Če v tržški preteklosti ni nikoli nič pomenila in ki je svojo pravico na obstanek ohranila le za ceno, da se je neprestano stavljal v službo onih, ki so imeli denar, da so jo »subvencionirali? Saj je vsakomur znano, da današnji iredentisti tudi nikdar v preteklosti niso nicesar doprinesli k izgradnji tržškega blagostanja! Nikdar niso premoogli nobene zdrave zamisli, nikdar dali najmanjšo zdravo pobudo za dvig in razvoj našega mesta! Svojo bodočnost vidijo čni v enem samem pravcu, v pooblastilu za izkoriščanje naše delovne sposobnosti in da bi v sruu Evrope uvedli zopet tisto »plantažno organizacijo, proti kateri je v Ameriki že svojčas tako ognjevitost nastopil Abraham Lincoln.

Ce vsega tega ne razume dopisnik »Manchester Guardian«, da mu tega ne zamerimo. Če pa tega niso uvideli oni zavezniski krogi, ki je leta delujejo med nami, temu se pa po pravici moramo čuditi.

Neverjetna je namreč trditve »Manchester Guardian«, da so edini pristaši tržškega independentizma strazari tržške politične službe in uradniki Zavezniske vojaške uprave! Pri tem si zares ne moremo kaj, da se ne spomnimo časov, ko je Palmerstonova Velika Britanija prednjačila pri vseh evropskih podjetjih dalekosežnega pomena in ko je na evropskem forumu, ne le na Dunajskem, ampak tudi na Pariškem kongresu, govorila v jeziku, ki je bil dostojen evranjo zavzeli) evropsko sodelovanje ali - sprčo sodelovanja Amerike - sodelovanje belega človeka.

„PRIMORSKI DNEVNIK“ in njegovi argumenti

Razumljivo je, da »Primorski dnevnik« jemlje v brezpogojno zaščito svojega nekdanjega direktorja in današnjega pokrovitelja vseh tržških titovcev, manj razumljivo pa je, da ga brani s komunistično dialektiko; ki na tej straži železne zavese ne najde zgolj molčečih ušes, pač pa tudi govoreča usta.

Ker je pri nas svoboda govora, shajanja in organiziranja, hvala Bogu, zaenkrat tudi še v praktični uporabi in ne samo priložnostni podpis na Rožku malovrednega papirja, si lahko javno ogledamo »zmerjanja »Demokracije« in »Stahamo s pravico« zahodnega merila odgovore »Prim. dnevnik«, ki jih ta list takšira za psovke. Torej, kar lepo po vrsti.

1) Ali je Branko Babič grobar slovenske narodne zavesti, kot glavni eksponent Komunistične partije na Primorskem od l. 1945 naprej?

Odgovor: Na to vprašanje je že pred časom odgovoril Drago Pihof; ki je po neuspešnem obisku slovenske družine, da pošlje svojega otroka v slovensko šolo, upravičeno vzkliknil: »Prokleta fratelancate SIAU je več Slovencev poitalijancila kot fašizem.

2) Ali je Branko Babič zapravljivec slovenskega narodnega premoženja, kot generalni tajnik in zaupnik Komunistične partije za STO in Trst?

Odgovor: O tem je »Demokracija« obširno razpravljala ob Babičevem obdodu v Ljubljani in »Primorski dnevnik« ni niti z besedico ugovarjal. Sicer pa bi o tem vedeli obširneje povedati zastopniki številnih polomljenih poslovnih organizacij pod vrhovnim vodstvom Branka Babiča. Na stotine in stotine milijonov, ki so prišli iz Jugoslavije, je bilo potrošenih, a danes nimajo tržški Slovenci niti ene skromne dvoranice za svoje kulturne prireditve. Vse je šlo le za Komunistično partijo in njene organizacije.

Ne vemo kje, kdaj in kako »Demokracija« ... še danes hvali (ne zastoj seveda) bivšega kralja Petra, nam bo odkril »Primorski dnevnik« in postregel z dokaznimi izjavi »Demokracije«. Če tega ne bo storil, potem ostane njegova trditve zlobna kleveta.

3) Ali je Branko Babič res povrsno izolani kramarček?

Odgovor: Res je, mnogi naši odborniki in člani prodajajo kavo, cikizijo, česen in čebulo; toda so na svoj poklic tudi ponosni, in sicer, vsi pravico ponosni. Branko Babič pa proglasa kot komunistični pravak trgovski stan za izkoriščevalsko zlo, ki ga je treba s silo izbiti iz človeške družbe.

4) Kako je dejansko z osvobodjenjema?

Odgovor: Samohvalisanja titovskih »bojevnikov« za oblasti v prvi vrsti in za osvobodjenje samo v toliko, v kolikor je to nujni pogoj prvotne zamisli, postajajo že zaradi neprestanega samonapihovanja skrajno sumljiva. Poglavarji »bojevnikov« so bili in ostanejo najemniška vojska, ki si je za svoje »zasluge« zagotovila bogato užitekario. Tako drago si nobena vojska v zgodovini ni plačevala svojih zaslug. Solunci so bili v tem oziru prvi nesebnežji.

5) Kako je s fašističnimi in nacističnimi hlapič?

Odgovor: Med nami ni niti enega, ki bi bil kdaj fašizmu ali nacizmu hlapevali! Morda želi »Primorski dnevnik«, da mu predstavi fotografijo takega hlapeca v paradni uniformi fašističnega častnika z bodalom v desnici. »Primorski dnevnik« bo lahko iz te fotografije ugotovil, da je ta hlapeč ne v naših, ampak v njegovih vrstah.

6) Kako je z izjavami pred OVRO, UDBO in NKVD?

Odgovor: Dr. Agnelto je dajal prav toliko veljavne izjave pred OVRO, kakršno so po istih metodah dajali UDBI in NKVD. Zavezniki ali pa Slanski. Vendar ne bo »Primorski dnevnik« trdil, da je bila OVRA dostojnejša od UDBE?

7) Kaj je z LSS in dr. Mačkom?

Odgovor: O LSS po titokomunističnem izdajstvu bi bilo za »Primorski dnevnik« bolje molčati, saj bo tudi preostali zavezniki o tem verjetno tudi še kaj javno povedali. Independentisti so svojo sodbu o Babiču izrekli na način, kakor jim je bilo to pač mogoče.

Trditve, da je naš list »glasilo tistega dr. Mačka, ki je za 20 milijonov dinarjev grofu Cjanu prodal Hrvaško in vso Jugoslavijo, je značilni argument in prava krona klevetanja, vredna kremeljskih lažnjostrov, kjer je »Primorski dnevnik« do nedavnega ponašal v šolo in jo tudi odlično končal.

8) Kako je z iredentističnimi zavzniki?

Odgovor: To je verizni račun, ki ga je treba logično razložiti:

a) Ali je Babičeva skupina vodila lažne volitve za STO ali proti njemu? - Z močnim poudarkom za STO.

b) Ali so volivci Babičeve skupine oddali svoj glas za STO ali za Italijo? - Odločno za STO; za Italijo ne bi bilo oddanih niti 50 slovenskih glasov.

c) Ali je stranka PSVG (Partito Socialista Venezia Giulia) astopala pri volitvah za STO ali za Italijo? - Za Italijo. Ali so se njeni glasovi v mednarodnem javnem mnenju štel za STO ali za Italijo? - Za Italijo. Ali n tih glasov tudi »Primorski dnevnik« prisoditi Italiji? - Da, pristel jih je ob vsaki priložnosti Italiji.

d) Ali je potemtakem stranka PSVG iredentistična organizacija ali ni? - Je, ker zahteva priključitev Tržškega ozemlja Italiji.

e) Ali sta Branko Babič in za njim poslušno tudi »Primorski dnevnik« zaslužila PSVG in s tem (Konec na 3. strani, 5. stolpec)

Pozor pred rdečimi darovi

Pod tem naslovom je konec p. m. objavila znana ameriška revija »Newsweek« razgovor svojega dopisnika Ralpa de Tolledana z Aleksandrom Kerenskim, ki je bil ob izbruhu komunistične revolucije v Rusiji leta 1917 predsednik ruske vlade.

Na vprašanje, če je sedanja sovjetska »mirovna ofenziva« logično nadaljevanje leninistične filozofije, je Kerenski odgovoril pritrdilno. Kermelska politika je vedno stremela po svetovni socialni revoluciji pod sovjetskim vodstvom. Tudi današnji kermelski možje se niso temu odpovedali; gre skratka za izvajanje stare strategije v okviru nove taktike!

Kerenski je razložil, da je že mnogo let sovjetska politika u-

nje je preveč raztrgano in premajhno figovo pero, da bi komunistični z njim zakrili strah, ki jih napada ob sami misli, da bi tudi naši zadnji ljudje spregledali njihovo igro. In ta strah, potreba zakriti podobnost svojih in titovskih nartov, je glavni in edini razlog njihovega sedanjega besa proti SZOL. A motijo se, če mislijo, da bodo s tem odvrgli od sebe tisto, kar mora priti. Po vseh razočaranjih z raznimi »progresivnimi« bratovščinami zamejski Slovenci vedno bolj spoznavajo, da se morajo nasloniti na svoje lastne sile in neodvisne organizacije. Ta razvoj je v polnem teku tudi na Tržškem in tega ne bosta mogla preprečiti ne Babič s svojimi načrti in navodili, ne »Delo« s svojimi napadi.

Narod bo sam odbral tujko opsenice!

smernja na Vzhod. Lenin je v knjigi »Imperializem, končna stopnja kapitalizma« zastopal stališče, da temelji svetovni kapitalizem na izrabljanju kolonialnih in polkolonialnih narodov. Z dohodki tega izrabljanja izboljšuje Zahod življenjsko raven svojega delovnega ljudstva, kateremu na ta način odvzema vsako revolucionarno sposobnost. Zato je Lenin upal, da bo pripravil ugodna tla za komunizem v zahodnem svetu, če bo onemogočil razvoj kapitalizma v Aziji. Staljin je tudi zastopal to stališče, ko je ob priliki nekake intervjuja izjavil: »Zrevolucionizirani Vzhod bo odločilno pospešil poslabšanje krize na Zahodu.«

Glede vojne na Koreji sodi Kerenski, da so hoteli Sovjeti z njo prisiliti Zedinjene države, da bi morale nadomestiti mnogo obetajoči Marshallov gospodarski obnovitelni načrt z zgolj vojaškim obkrožitvenim načrtom. V tem so komunisti uspeli. Korejska vojna je imela še ta namen, da bi povzročila na Zahodu željo po miru, ne-tla živčno vojno in dokazovala nesmiselnost vojaškega obracunanja. Korejska vojna naj bi bila sprčo nevarnosti za nastop splošnega vojaškega spopada pogoj za dobro zamišljeno »mirovno ofenzivo«, ki naj bi privedla do psihološke razorožitve zahodnega sveta.

Ze Stalin je sprožil »mirovno ofenzivo«, ko je lanskega decembra govoril dopisniku lista »The New York Times«, Jamesu Restonu, o možnosti sožitja komunističnega in kapitalističnega sveta ter celo o njunem sodelovanju. Malenkostjeva »mirovna ofenziva« spada torej (Konec na 3. strani, 1. stolpec)

VESTI z GORIŠKEGA

Mi in Italijani

Zakaj ne bomo glasovali za tuje kandidate

Cesto beremo v italijanskem šovinističnem tisku, da smo Slovenci v Italiji proti Italiji, ko zahtevamo priznanje in spoštovanje naših pravic z zakonom, ki naj splošno zaščiti našo bitnost. Tako pisanje je hinavsko in zlobno, ker ne odgovarja niti dejstvu niti težnjam naše upravičene, poštene in zakonite borbe za naše častno sožitje z Italijani in v mejah Italije na podlagi popolne enakopravnosti, kot si jo vsak človek in narod želi, in kot jo sama ustava Italijanske republike predvideva.

Povsem jasno in opravičljivo je, da so pritožbe zapostavljene tu pa tam tudi precej ostre, saj le trpeči ve, kako globoko ga krivica zadene in kakšni so odmevi v njegovi duševnosti.

Italijani so bolesto občutili, in še občutijo, izgubo vojne. Zato težko prenašajo njene hude moralne in gospodarske posledice. Toda mi Slovenci smo pod dvajsetletno težko peto krivolodnega fašizma tudi hudo trpeli, zaradi česar nismo prešli od strani italijanske javnosti niti najmanjšega pomilovanja ali priznanja našega res mučeniškega življenja. Brez razlike so bili vsi Italijani proti nam in so ali odkrito ali prikrito odobraval preganjanje, ki ga je vlada nad nami izvajala!

Potem je Italija napadla se Jugoslavijo in zasedla ter si priključila skoro vso Slovenijo. Niti takrat ni od Italijanov prišel noben glas, ki bi napad obsodil in pravice vseh Slovencev ter Jugoslavijske javno in glasno priznal. Celo cerkvena italijanska oblastva so molčala.

Avtonomija, ki jo je takratna Italija nudila ljubljanski deželi, in ne tudi Slovincem, ki smo že leta 1918 padli v njeno območje, je bila le zasmeh že samemu pojmu avtonomije in demokracije!

Pa recimo, da bi Italija v vojni zmagała, in da bi kljub temu fašizem padel ter nato prišlo na vlado prav tiste sile, ki jo danes vodijo. Kaj menite, da bi te sile vrnille Jugoslovanom in Slovincem svobodo in neodvisnost?

Vsak izmed nas odgovori na to vprašanje s trpkim občutjem: ne, ker smo vsi prepričani, da vse te sile nimajo pravega in pravičnega poima in namena za vladanje in ravnanje z našo manjšino!

Trpeli smo torej mi Slovenci prvi in ne po naši krivdi!

Trpeli so za nami tudi Italijani, toda po njihovi lastni krivdi!

In vendar nam vsi hočejo napraviti odgovornost za to njihovo trpljenje. Mnogi bi se tudi radi nad nami maščevali za posledice njihove izgubljene vojne.

Trdijo, da fašizem ni ugrabljaj in pobijal. Prosim, gospodje: na Rabu in v sto drugih taboriščih smrti v Italiji je pustilo življenje deset in deset tisoč slovenskih nedolžnih ubitih, med temi na tisoč otrok, katerim so Italijani v mnogih primerih še domove požgali!

Odpeljeni Italijani v maju 1945 (kar smo mi tudi že obsodili!) niti od daleč ne odgovarjajo številu naših nedolžnih žrtev in so le posledica dvajsetletnega preganjanja Slovencev v Italiji ter oboroženega napada na Jugoslavijo in oboroženega vdora v Slovenijo ter

priključitve ljubljanske dežele k Italiji! Sicer pa so ti odpeljanci iz maja 1945 tudi žrtve komunistične revolucije, ki so jo skupaj izvajali italijanski in jugoslovanski komunisti! Med odpeljanimi pa šteje veliko število Slovencev, kar dokazuje, da je naša trditev o komunistični revoluciji resnična! Sicer pa moramo pripomniti in poudariti, da se vedno bolj večja glasovi, ki nam pričujejo, da so Italijani sami izdajali in ovajali komunistom svoje brate v Gorici! Ščasoma ne bo slabo navesti primere!

Za mirno sožitje med Slovinci in Italijani

Mi Slovenci stojimo na stališču miroljubnega sožitja obeh plemen, ki tu živita skupaj že trinajst stoletij! Zavedamo se, da smo dolžni zakone spoštovati, zaradi česar se naši fantje ne upirajo služiti italijansko vojsko. Plačujemo davke morda bolj pošteno kot drugi sosedje. Italijani prav radi sklepajo poroke s Slovenci, kar pomeni, da se tudi duševno Slovenci in Italijani lahko razumemo! Gre torej za odpravo sporne točke, ki nas danes še loči ene od drugih: ta točka je zaščita Slovencev v Italiji na podlagi enakopravnosti!

Dokler ne dosežemo te enakopravnosti, da bomo lahko volili svojega poslanca, nismo Slovenci dolžni glasovati za tuje kandidate.

Zato bomo na volitvah 7. junija oddali prazno glasovnico!

Potreba otroških vrtcev

Otroški vrtci so nastali v mestih iz potrebe staršev, da so njihovi otroci neke na varnem, in sicer v času, ko so oni na delu pri tujem gospodarju. Njihov nastanek je torej zgolj socialnega pomena iz gospodarskih razlogov.

Sele v podrejeni vrsti, in kot posledica prvega razloga, utegnejo dobiti tudi vzgojni pomen.

Vprašanje pa je, če je res potrebno in nujno trgati otročje tako rekoč materi iz rok in jih zapati tuji moči, ki ni nikoli in v nobenem oziru ne more matere popolnoma nadomestiti, utegne pa vzeti otroku že v njegovih najznejših letih materino mehko in srčno ljubezen, ki je otroku najpotrebnejša in najkoristnejša hrana.

Vrtec je šola, ki glede vprašanja, ki smo si ga zastavili, matere ne more nadomestiti, kajti prva in najboljša šola je otrokom mati in poleg matere oče, z eno besedo: družina!

Vse drugo je disciplina, ki za malčke ni prav nujna in potrebna, v danih pogojih, ko sta oče in mati toliko prosti, da otroci živijo. Se veselijo in rastejo ves čas pod njihovim nadzorstvom.

Kaj lepšega kot otroci zraven matere, ko doma pospravljajo in kuhajo! Kaj slajšega kot kosilo pri isti mizi z lastnimi otročji!

Vrtec napravi starše otrokom vsekakor nekam tuje! V odraslih letih bodo otroci lahko starešem očitili: »Dali ste me proč, ko sem bil še otrok!«

V današnjih časih služijo vrtci kot raznarodovalno sredstvo, ko se

italijanska ustanova ONAIR vsiljuje med nas in nam na laskav in prikupljiv način hoče po svoje najeti otroke »vzgojati« v duhu, ki ne odgovarja naši vzgoji in našemu duhu. Italijanske poezije, italijanske zastave in druge take stvari imajo določen namen: otroke odtužiti od slovenske narodne zavesti!

Ce bi takega namena ONAIR ne imela, bi italijanski pesmi in zastav v vrtcih ne bilo treba!

Ce bi takega namena ONAIR ne imela, bi ji goriško županstvo ne odstopilo samo tistih vrtcev, kjer so tudi slovenski otroci, in ne tudi tistih, kjer so samo italijanski.

Ce bi ONAIR takega namena ne imela, bi v dolinah Nadiže in Tera ne odpirala med Slovinci in za slovenske otročje vrtcev, v katerih je slovenska materina beseda tuja in prepovedana!

Zakaj pa ONAIR vrtcev ne odpira v južnih krajih, kjer so res najnujnejše potrebni? Zato, ker tam ni slovenskih otročjev!...

Karel Černec petdesetletnik

V petek 8. t. m. je v Rupih pri Sovodnjah praznoval svoje petdeseto leto rojstva g. Karel Černec. Praznovanje je bilo tiho in prisrčno v krogu njegove družine.

Prijatelji in znanci, ki Karel Černec cenimo ne le kot dobrega in skrbnega družinskega očeta ter

pridnega in veččega delavca, ampak tudi kot globoko prepričanega demokrata in javnega delavca, pozdravljamo vsi ta njegov jubilej in izražamo željo, da bi ostal še dolgo dolgo let zdrav in vesel v krogu svoje družine, med nami in med našim narodom, ki ga on tako goreče ljubi!

K čestitkam in voščilom se pridružuje tudi uredništvo »Demokracije«.

Zlate kolajne zaslužnim učiteljem

V nedeljo 10. t. m. je goriški župan podelil zlate kolajne 30 učiteljem in učiteljicam, ki so dovršili štirideseto leto službovanja.

Ker bodo kolajne podeljevali še naprej, je v zasebnem razgovoru župan obljubil, da jo bodo lahko dobili tudi slovenski učitelji in učiteljice.

Sneg v gorah

Na vrhovih gorah visoko okrog Gorice je v soboto 9. t. m. in v nedeljo 10. t. m. zapadel sneg.

Glasbena šola v Gorici

K prepevanju »Šolskega mladinskega« in »Dijaškega mešanega zbora« na koncertu v Gorici 9. maja 1953

Stopil sem nocoj v dvorano »Zlatega pajka«, da bi bil obdarovan....

Naša mladina, naša beseda, naša pesem obeta vedno onemu, ki je je željan, neprecenljive vire, da odzveja svoje hrepenenje po nenehni Lepoti.

Kar nas je fanatikov naše besede in začaranih od naše pesmi, vemo, da se z našo besedo tke nevidna, nepretrgana in neprekinljiva vez med slovenskimi srci, da se z našo pesmijo vzburka slovenska kri, ona kri, ki je stekla na Travniki v Gorici, v Bazovici, v Gramozni jami, na Golobaru in od Vetrinje do Kozčevskega Roga.

Kri ni voda!

Ideologije pa so kot listje v vetru, pridejo in odidejo: toda narod, ki črpa življenje iz svoje pretočene in pljujoče krvi, gre nemajno svojo pot v — Zarje Vidove, ki so nekje, kajti slovensko srce jih sluti in čuti!

Mladina, ki bo prej ali slej opornik steber naroda, ne potrebuje ideologij, temveč samo zavest same sebe in svoje narodne bitnosti. Slovenska mladina mora predvsem izpričavati ljubezen do svoje grude in v vero v žive sile svojega na-

roda: biti mora predvsem slovenska, da bo lahko kdaj postala evropska in tudi svetovna. Ne more in ne sme naša mladina korakati skozi življenje kot robot kakršne koli ideologije! Podlaga njenemu obstoju in kažipot na življenjskem popotovanju skozi zasede današnjega časa je lahko samo zvestoba materini besedi.

Zdrava in klena mladež, ki se opaja ob Gregorčiču, Cankarju, Zupančiču, da po notah vriska z Lačovicem, Devom, Tomcem, da ponižno-udano moli s Petelin-Galusom — ta velja in ta drži našo usodo v svojih rokah!

Ta mladina me je nocoj obogatila!

— nt

Občni zbor KDZ v Steverjanu

V nedeljo 10. t. m. so na občnem zboru KDZ v Steverjanu izvolili za predsednika g. Hermenegilda Podvršiča, za tajnika pa g. Franca Terpiča.

Prejšnjemu predsedniku g. Alojziju Terčiču in vsemu odboru so se zborovalci zahvalili za skrbno vodstvo KDZ.

GOSPODARSTVO

NEKAJ O KOSNJI

Ker nastopa čas košnje detelje in pozneje, v juniju, sena, ne bo odveč, če se nekoliko pomenimo, kako najbolj pravilno shranimo krmo. To je zelo važno, če hočemo, da bo živina ne samo rada žrla krmo, temveč da ji bo ista tudi zalegala.

Kdaj naj kosimo n. pr. deteljo? Praviloma, ko začne cvesti (ne ko je že vsa razcvetela), ker ima takrat največ hranljivih snovi v sebi. Ko pa je že vsa razcvetela, je ona, ki je prva cvetela, že olesnela, in jo živina le nerada ali sploh ne žre, pa ji tudi le malo zaleže. Zato bomo kosili raje dva dni prej kakor pa en sam dan prepozno! Izjema pri detelji je prva košnja, ker tedaj navadno detelja cvete bolj pozno in bi medtem stebila od spodaj začela gniti. Zato bomo prvo košnjo detelje opravili, ko začnejo spodnji listi rumeneti.

Travo pa bomo kosili, ko je večina trav v cvetju. Tudi za travo velja isto kakor za deteljo: ne smemo je kositi prepozno, ko je trava že popolnoma razcvetela ali pa celo ocvetela!

KAKO SPRAVLJAMO KRMO?

Onim redkim, ki imajo silos, je to delo lahko.

Pokošeno travo ali deteljo pustimo, da ovane, jo nato zmehčamo v silos, nekoliko osolimo in dobro stlačimo. Ko je silos poln, ga neprodušno zamašimo. Korist silosa se je zlasti pokazala v pretekli jeseni. Le oni, ki imajo silos, so lahko spravili vso otavo, vsem drugim je pa ali pognila ali je sploh niso mogli kositi zaradi deževnega vremena.

Je pa še ena prednost, ki nam jo nudi silos: Krma, ki smo jo spravili v silos, ohrani več rednih snovi in živina jo raje žre. Krma, ki nam zadostuje za 3 glave živine, nam bi zadostovala za 4 glave,

če bi jo stlačili v silos.

Ce pa nimamo silosa, moramo krmo najprej posušiti in le suho stlačiti na senik. Sušimo lahko prsto ali pa na kozolcih. Ta slednji način nam da sicer boljše krmo in zahteva tudi manj dela, ne more pa priti v poštev, kjer pridelujemo mnogo krme. Torej bomo govorili o sušenju na prostem, to je na njivi, travniku ali senožetu, kjer smo pač pokosili deteljo oz. travo.

Pri sušenju mora biti glavna skrb, da se krma po možnosti ne zmoli, niti se ne sme preveč posušiti. Suha krma dobi oni prijetni vonj suhega novega sena ali detelje, ki ga vsak kmet pozna. Deteljo ne smemo pri sušenju preveč na drobno razmetavati, niti ne preveč posušiti, ker bi v tem primeru odpadlo mnogo listov, v katerih je največ rednih snovi v bližini beljakovin, ki so posebno važne za živino in posebno še za mlado živino.

Včasih pa smo prisiljeni spraviti na senik še ne popolnoma suho krmo, n. pr. ob deževnem vremenu. V takem primeru moramo na krmo, med skladiščenjem na senik, trositi nekoliko živinske soli, in sicer po 10-25 dkg na 100 kg sena.

CESNJEVA MUHA

V eni zadnjih števil »Demokracije« smo pisali, kako se moramo boriti proti češnjevi muhi.

Cas se za to bliža. Ko bo zadnja sorta češnje začela mehčati, moramo taka drevesa poškopiti s kakšnim sredstvom na podlagi D.D.T. Tako sredstvo ne škoduje ljudem, niti ne topokrvni živini, kakor n. pr. govodi, kuretni itd.

Rekli smo, da bomo škopili pozne sorte, ker zgodnje in srednje zgodnje navadno muha ne napada, ker izleze iz zemlje pozneje.

Kdor hoče imeti zdrave češnje in ne hrčve, naj se drži naših navodil!

Noče videti resnice!

»Giornale di Trest« od 12. t. m. trdi, da je vse, kar je pisala »Demokracija« od 8. t. m. v zvezi z volitvami, gola izmišljotina. Sicer pa niti ne skuša dokazati nasprotne resnice (da bi jo mi lahko spoznali in popravili!), in samo z besedami zavija smisel in pomen slovenskega stavka v omenjeni številki »Demokracije«!

Evharistični kongres v Krmini

V nedeljo 10. t. m. je bil v Krmini evharistični kongres s procesijo, in sicer v spomin druge stoletnice ustanovitve goriške škofije, kot smo ga lani Slovenci imeli v Standrežu.

Toča in slana

Pretekli teden je toča zadela tudi Skriljevo in Rastočno v občini Dolenje ter napravila znatno škodo.

V ponedeljek 11. t. m. je pa slana pomorila znatne setve skoro po vsej Goriški. Zlasti fižol je slana pobrala za dobrih petdeset odstotkov. Trpijo pa tudi druge setve, trta in sadno drevje!

Opišite se v imenik porotnih sodnikov

Zupani vseh občin so razglasili, da je čas do konca meseca julija vložiti prošnjo za vpis v imenik sodnikov porotnikov.

Pravico do vpisa v imenik sodnikov porotnikov prve stopnje imajo vsi državljani moškega spo-

la: a) ki so italijanski državljani in uživajo državljanske (civilne in politične) pravice; b) ki so lepega npravnega vedenja; c) ki so dopolnili 30. leto starosti in niso presegli 65. leta; d) ki imajo spričevalo srednje šole prve stopnje vsake vrste.

Do vpisa v imenik porotnih sodnikov druge stopnje (prizivno porotno sodišče) pa imajo pravico tisti, ki poleg gori navedenih pogojev imajo tudi spričevalo srednje šole druge stopnje vsake vrste.

Tako določa zakon od 10. aprila 1951, št. 287.

Izpitni na slov. srednjih šolah

Na slovenskih srednjih šolah v Gorici bodo v prvi polovici junija sprejemni, vstopni in zaključni izpiti v vrstnem redu, ki bo pravčasno javljen na razglasni deski šole. (Mature bodo v drugi polovici junija, kakor že objavljeno v tem časopisu.)

Solski skrbnik sporoča, da morajo vsi prizadeti vložiti prošnjo za zrelostne izpite najkasneje do 15. maja. Prošnjo je treba nasloviti na ravnatelja zavoda, kjer prizadeti namerava polagati izpite.

Sprejemni izpiti

Opozarjamo starše ljudskošolskih učencev, kateri se nameravajo javiti k izpizom za sprejem v prvi razred nižje srednje šole, da zapade rok za vlaganje prošnje v soboto 16. maja 1953.

NAJZAPADNEJŠI OGRANEK SLOVENSKE ZEMLJE: BENEŠKA SLOVENIJA

Zgodovinski, krajepisni in dialektološki očrt

Jugoslaviji. Pri Ibani prehaja ta rečica iz tesne doline v ravnino. Malo niže Ibane je vas Prapotno, ki je bila pred pol stoletja še slovenska. Mnogo prebivalcev iz Mirnika, Golobrdra in celo Kozbane je prihajalo takrat semkaj v cerkev, ker je bila v Prapotnem župniji in ker je domači župnik znal slovensko in slovensko pridigal. Sedaj je vas popolnoma furlanska.

Od Ibane malo navzgor, koj na drugem bregu, je vasica Golobrdra; tu se začne dolina že ožiti. Više gor po brežinah so tudi male selišča, kakor Frdžel, kjer je tudi cerkev. Malo niže spodaj je naselje Prapotišče in nekako 4 km dalje ob cesti je skupina hiš, imenovana Podrskje. Na višinah pa so Oborče, levo na pobočju so Kodrmači, kjer je sedaj tudi šola in 4 km dalje je zaselek Bordon. Od tod dalje se dolina še bolj oži in je kvečjemu še kaka posamezna hiša ob cesti ali mlin, medtem ko so vasice razmeščene gor po hribovju. Tako pridemo do pod Gorenjega Trbilja, ki je večja vas

visoko gori na planjavi. Tu spodbal ob Idriji je bil pri starem tako imenovani Hvaličev mlm, ki so ga v prvi svetovni vojni razdejali. Pridemo nato do izvirok Idrije pod zaselkom Klobučarji.

Vrnimo se na izhodišče pri Ibani in nadaljujmo pot v Cedad, ki je glavno mesto za ta okraj, prosto in kupijsko središče vse Nadiške Slovenije, kamor spravljajo ljudje svoje prideleke na trg, kije vedno dobro obiskan. Velik letni semenj je tu ob sv. Martinu. Mesto leži na obeh bregovih Nadiže, preko katere vodi samo en most, ki so ga imenovali do prve svetovne vojne »Hudičev most« (»Ponte del diavolo«), češ da ga je hudič v eni noči postavil.

Cedad je zelo staro mesto, naseljeno še pred rimsko dobo; Rimljani so ga imenovali Forum Julii po Juliju Cezarju. Bilo je potem glavno mesto in sedež langobardskih in furlanskih vojvod. Tudi oglejski patriarhi so imeli več časa tu svojo prestolico. Stalna cerkev je znamenita in lepa. Mesto brez

okolice šteje sedaj šest tisoč prebivalcev.

Cedajski most je dal leta 1557 postaviti beneški provoditor na obdinske stroške, izvedel ga pa je mojster Eberhard iz Beljaka. Srednji stebel je slonel na skali sredi reke. Most so — kakor rečeno — porušili v prvi svetovni vojni. Zdaj so ga obnovili.

Ko še ni bilo avtomobilskih cest, si nadaljeval pot proti St. Petru sledeč strugi Nadiže. Nekoč so v Cedadu na malem trgu sv. Janeza (»San Giovanni«) čakali poštni vozovi, ki so vozili po tej poti v Nadiško dolino.

Napotimo se torej po tej cesti, ki vodi proti St. Petru in kmalu pridemo do furlanske vasi San Guarz (Sv. Jurij), ki je na pol poti od Cedadu do mosta čez Nadižo, kjer je tudi jezikovna meja med Furlani in Slovenci in začnjenja »Slovenja«. Ob mostu je par hiš s trgovinami in onkraj mosta — tu teče Nadiža zelo globoko dol v strugi — se deli cesta tako, da desno nadaljuje po dolni potoka

Erbeča v Sent Lenartsko ali v Podutansko dolino, kakor ji tudi pravijo.

Ob izhodišču mfalo dalje od mosta je na planem vas Ažla, od koder se cepi cesta, ki vodi v Sovodensko dolino ob rečici Amburni. Ob vходу v St. Lenartsko dolino začnjenja levo dolina rečice Kozee, medtem ko desno gre dalje ob Erbeču.

V St. Lenartski dolini imamo najprej vasi Dolenja Mjersa, Skrutovo, Gorenja Mjersa in St. Lenart.

Duhovnjia za vse te vasi in selišča je župnija pri Sv. Lenartu. Cerkev stoji na vzvišenem griču na lepem mestu in ima zvonik z zarezanimi okraski na vrhu, kakor jih imajo grajski stolpi. Sicer so v zadnjem času sezidali veliko novo cerkev nekako v sredini vseh teh zaselkov, in sicer v Gorenji Mjersi, ker je stara cerkev precej odročena, nova cerkev pa ni še popolnoma dovršena in tudi zvonika še nima.

Iz St. Lenarta ali Podutane pe-

lje desno pod staro farno cerkvijo cesta navkreber proti božji poti Stara gora mimo vasic Utana — od tod ime Podutana za St. Lenart, ki leži spodaj — in Fajnik. Spodaj po dolni nadaljuje cesta ob potoku Erbeč od St. Lenarta in se nekako kilometer više odcepi stranske poti, ki pelje v na vrhu hriba ležečo vasico Kravarj, ki ima svojo duhovnijo. Na sprednjem koncu zategnjene hribovja stoji na samem staro cerkvice sv. Andreja. V Kravarju samem je tudi starinska cerkev, toda tam v bližini so že položeni temelji za novo cerkev. Vasica šteje komaj 312 prebivalcev in je 264 m nad morjem.

Pot v dolini ob Erbeču se polagoma dviguje v strmino do vasi Srednje, ki stoji na vrhuncu koničastega hriba in ki jo vidimo že od daleč, ker je cerkev z zvonikom, podobnemu onemu v St. Lenartu, prav vrhu vasi. Srednje je tudi sedež občine in šteje le 250 prebivalcev. Semkaj spada tudi zaselk Černetiči, ki je malo niže ob pobočju. Cesta, ki se je semkaj gor vzpela, leze ob gorskih strmih pobočjih do zaselkov: Gnidovica, Dolenja in Gorenja Trbilja, od koder je krasen razgled vse okolici.

(Sledi IV. nadaljevanje)

Socialistična internacionala in socialistične skomine jugoslovanske KP

Zgodovina mednarodnega socialističnega gibanja je stara okrog sto let. Karel Marx je l. 1864 po dolgotrajnih pripravah zasnoval »Mednarodno delavsko asociacijo«, ki se je zaradi nesoglasij med socialisti in monarhisti l. 1874 razšla. Leta 1899 ustanovljena »Druga internacionala« je našla v utrjenih političnih in strokovnih organizacijah krepkejšo osnovo in zato tudi boljše izglede za uspeh.

Izbruh prve svetovne vojne pa je razodel, da je ta »internationala« v bistvu narodno socialistično delavsko gibanje, kar je bilo od svojih prvih začetkov pa vse do izbruha vojne tudi tržaško socialistično gibanje, četudi se komunisti obeh izpovedanji trudijo, da bi to resnično zabrisali. Usodna povezanost takratnih socialistov z lastnim narodom se je izkazala za neprimerno močnejšo kot pa solidarnost z delavstvom drugih narodov in dežel. Mirovni kongres v Švici l. 1912, ki je iz ust svojih zastopnikov oznanjal strastno privrženost socialistov za svetovni mir, ni mogel zaustaviti narodnega vzvračenja, ki ga je sprožil l. 1914.

30. julija 1914 je bila zadnja seja »Druge internacionala«. Namesto na tej seji sklenjene splošne mednarodne množične stavke proti vojni, so socialistične stranke v obeh nasprotnih taborih izglasovale vojaške kredite in se vključile v splošno vojno psihozo.

Med prvo svetovno vojno so se v nevtralni Švici ohranili socialistični krožki, ki so se opirali na izrek Bebelja, »da je vojna dogodek, ki je sposoben speljati množice k pameti in razsodnosti«. Vse te socialistične krožke je že takrat spremljala nevidna senca Lenina. Boljševiška revolucija l. 1917 je zahodno socialno demokracijo na vdahnili z novimi upi, in izgledalo je, da se namerava socializem popolnoma podrediti Leninovemu vodstvu. Sele oblastniško zadržanje komunistične »Tretje internacionala«, ki je s svojimi »enaindvajsetimi pogoji« zahtevala popolno podrejenost, je prestrašilo zahodne socialiste in jih prisililo, da so se vrnili k samostojni obnovi mednarodnih izročil.

Po končani prvi svetovni vojni so avstrijski socialisti načelovali tako imenovani »Drugi in pol internacionala«, ki je zastopala stališče doslednega marksizma. V pripravljenem manifestu na dunajski socialistični konferenci leta 1921 je rečeno, da bodo sprejeli samo tiste stranke, ki so prebolele psihozo »nacionalizma« in so pripravljene odreči vsako podporo zavojvalnim vojnem, čeprav bi jih vodili pod izgovorom lastne državne obrambe. Se l. 1928 je »Socialistična delavska internacionala« na

Pozor pred rdečimi darovi

(Nadaljevanje s 1. strani)

v okvir dobro zamišljene, dalekovidne in stalno delujoče politike. Ne smemo namreč pozabiti, da so vsi današnji sovjetski voditelji Stalinovi učenci, ki imajo zato njegovo miselnost, in ki so podedovali njegove načrte. Z novo politiko, ki so jo sprožili na Daljnem vzhodu, hočejo Sovjeti pridobiti novega učitelja v svetovnem javnem mnenju. To novo zunanjo politiko potrebujejo sovjetski voditelji tudi za svoje posebne notranje politične namene, ki so prišli do izraza z osvoboditvijo zaprtih zdravnikov, z amnestijo itd.

Kerensky sodi, da je sedanja Malenkovičeva politika »briljanten taktičen manevar«. Malenkovič, če hoče uspeti, mora ustvariti utvaro o nastopu novega mirovnega razpoloženja med sovjetskimi prvaki. Vendar v tem ni nič novega. Ko je Stalin leta 1930 uvedel znano politiko Ljudske fronte, so trdili, da je izdal Leninovo revolucijo. Ni izključeno, da je sam Stalin širil tako mnenje, da si je utrl pot na vidna mesta v Londonu in Washingtonu. Stalina so zato proglasili za ustvaritelja novega tipa socialne demokracije! Kaže, da delajo zahodni politiki tudi danes isto napako, ker ne razumejo komunistične strategije in taktike.

Hladna vojna je prinesla Združenim državam dvigajočo se življenjsko raven in neverjeten gospodarski razvoj. Prenehanje hladne vojne more zato bistveno prispejati zahodno gospodarstvo. Razen tega hočejo Sovjeti s svojo novo politiko poglobiti razlike in nasprotstva med članicami Atlantske obrambne zveze.

Tako sodi bivši ruski ministrski predsednik Kerensky o politiki sedanje sovjetskega ministrskega predsednika Malenkova.

Na koncu dodamo še naslednjo Kerenskyjevo sodbo: Če uspejo moskovski načrti, bo začel Titov pomen padati v Londonu in Washingtonu. Indija pa bo pritegnjena vedno bolj tesno k sovjetskemu bloku.

svojem kongresu v Bruslju izjavila: »Naše v SDI združene stranke so slejkoprej odločene braniti Sovjetsko republiko proti slehernim sovražnostim kapitalističnega vlad in proti vsakemu protirevolucionarnemu napadu.« Glavni očetek proti komunizmu je bil zgolj sramotljiva obtožba proti »razkolus svetovnega proletariata«.

Fašistični in nacistični diktaturi, ki sta udarili v svet v dvajsetih in tridesetih letih, »Socialistična internacionala« ni bila dostojna. Njena zagrizenost proti »kapitalizmu« na eni strani in njena kislosladka ljubezen do komunizma na drugi strani, sta jo ohromili sleherne odločnosti. Avstrijski socialistični pravnik Otto Bauer ni zamenj zliknil: »Dežela največje in najstarejše socialistične množične organizacije, dežela najbolj razvite vzgoje delovnih množic za socializem, je padla v roke nekemu Hitlerju.«

Frankfurtska »Socialistična internacionala« je v luči dogodkov, izkušenj in razočaranj doživela bistveno preobrazbo. Medtem ko so njene predhodnice postavljale kot »teoretično osnovo politike mednarodnega delavskega gibanja komunistični manifest, marksizem, leninizem in celo stalinizem«, so po šestih letih razgovorov, posvetovalanj in javnih razpravljanj socialisti postavili sebi novo ideološko osnovo — »demokracijski socializem«.

Pred kratkim je Britanska delavska stranka izdala tolmačenja današnjega mednarodnega socializma pod naslovom »The Socialist International«, v katerem predvsem podčrtava samonikli značaj nove organizacije. Morgan Phillips, prijatelj Titove Jugoslavije, pravi v uvodu, da pomeni uničenje demokracije nezogibno usahnitev socializma. Za Tita to pač ni posebno laskav poklon. Prav zato, nadaljuje Phillips Morgan, sloni nova »Internationala« na trdnih temeljih »NEOLJIVOSTI SOCIALIZMA IN DEMOKRACIJE«. Do teh spoznanj je prišel mednarodni socializem po dolgi in težki preizkušnji in razočaranjih.

Prva konferenca mednarodnega socializma v maju 1946 se je omejila samo na to, da obnovi medsebojne stike. Leta 1947 so v Antwerpnu ustanovili COMISCO. Prvi poizkus za skupno politično izjavo ni uspel zaradi tega, ker so s komunisti v Vzhodni Evropi sodelujoče socialistične stranke na povelje Kremlija odklanjale Marshallov načrt. Po praškem preobratu so komunistične kolaboracioniste v satelitskih državah in Nennijevo sopotniško stranko izključili.

S tem pa stari ideali po notranji gnotnosti niso bili doseženi. Leta 1949 so nizozemski predlog, ki je vseboval privid neke evropske federacije, odklonili. Novo razočaranje v novem času je prinesla odpoved azijskih socialistov, ki so kljub prisotnosti Atleeja na konferenci v Rangoonu sklenili, da bodo vzdrževali z matično organizacijo čim rahlejšje vezi.

Pot od prejšnjih internacional, katerih glavni smoter je bil razredna borba svetovnega proletariata, k širokogrudni svobodnjaški organizaciji »demokratskega socializma«, je bila mogoča samo z odločnim odmetom balasta nevarnih slepih. Časi, v katerih je Otto Bauer po zmagi fašizma vzkliznil, da je treba »za primer posnemati, da o s popolno likvidacijo kapitalističnega razreda preprečiti ponovno obnovo protirevolucije«, so minili.

Današnji socializem se je po sili razmer in po težkih razočaranjih s komunističnim sleparjenjem delovnih množic povzpelo do prepričanja, da je socializem predvsem sestavni del demokracijskega sveta. Njegova mednarodnost se postavlja, v kolikor to zadeva pristojnost in izgradnjo, v isto vrsto kot »Liberalna svetovna zveza« ali demokratska »Nouvelles Equipes Internationales«. Lahko bi celo rekli, da je »Socialistična internacionala« dostop k pristnemu mednarodnemu sodelovanju težji kot obema partnerjema in konkurentoma, kajti »posebne dobrine« socialistične gospodarske preosnove neizogibno pospešujejo moč posameznih držav in gradijo — kakor dokazujejo praktični primeri — težko premostljive pregrade z uvaženjem samozadostnega, avtaričnega gospodarstva. Samoprevara o blagoslovih obširne socializacije, za katero se ogrevajo tudi današnji socialisti, bo s trdo govornico stvarnosti prej ali slej shlapela. Na ozka poprišča gospodarstva in socialne politike omejena vera socialistov v moč kolektivnih ustanov je zadnji odmev nekdanjega marksizma, ki se je sivočasno s tako silo zavzemal za uničenje svobodne demokracije kot državne in življenjske oblike.

Današnji socializem stoji v isti fronti za svobodo in človeške pravice z drugimi političnimi skupinami.

Po vseh teh številnih preobrazbah, ki so mednarodni socializem pripeljale iz sanjarskih utvar, nujno utemeljenih na načelih nasilja, samoprevarne in cenene propagandistične demagogije v svet stvarnosti, demokracije in politične poštenosti, je končno mednarodni socializem zopet našel svoje mesto v kulturnem krogu zahodnega sveta. Novo ogrodje »Socialistične internacionala« so zgradili priprani socialisti demokrati Velike Britanije, Norveške, Švedske, Danske, Nizozemske, Švice, Francije in Belgije. Zato je to ogrodje postavljeno na trdne temelje demokracije zahodnega pojmovanja.

Solarji kremeljske politične vzgoje bi morali skozi plameti očističnega ognja žive in resnične demokracije, preden bi se lahko pokazali pred vrati današnje »Socialistične internacionala«. Ta očističvalni ogenj pa bi moral najprej vzplamteti v sami Jugoslaviji, ne v obliki krvave protirevolucije, pač pa bi moral pospešeno slediti tisti razvojni lestvi, po kateri se je — brez truda in samozatajevanja — vzpenjal mednarodni socializem, da je dosegel trdni oprijem zahodne demokracije. Zato bi se morali titovci na tej in na oni strani Fernetičev skrbno očitati in dostojno preobčiti predno so potrkali na vrata »Socialistične internacionala«.

Se skrbneje pa bi morala Jugoslavija izbirati tiste, ki naj pritiso na ključno mednarodnega socializma, kajti Aleš Bebler, Vladimir Dedijer in Branko Babič bodo prav gotovo zdrsnili na gladkih parketih današnjega mednarodnega socializma.

Ljudsko štetje v Jugoslaviji

Jugoslavija je imela na dan 31. marca 1953. leta skupno 16.927.275 prebivalcev, od tega 8.211.284 moških in 8.715.991 žensk.

V primeri z zadnjim popisom prebivalstva z dne 15. marca 1948 se je le-to povečalo v Srbiji za 455.578, na Hrvaškem za 156.946, v Sloveniji za 71.088, v Bosni in Hercegovini za 278.290, v Makedoniji za 150.920, v Črni gori za 42.436.

V vsej Jugoslaviji se je tako število prebivalstva povečalo od 15. marca 1948 za 1.155.000 ali za 7,3 odstotke.

Prebivalstvo Slovenije

Slovenija je imela na dan ljudskega štetja 31. marca letos 1 milijon 462.991 prebivalcev. Pred petimi leti je pa bilo v Sloveniji 1 milijon 391.000 prebivalcev. Prebivalstvo je torej v petih letih narastlo za nad 70.000 oseb.

Glavno mesto Ljubljana ima danes 135.000 prebivalcev. Leta 1948 pa jih je štela 115.000. Narastel je tudi industrijski Maribor, in sicer od 66.000 pred petimi leti na 75.000. Tretje mesto po številu prebivalcev zavzema Celje, ki ima po zadnjem popisu 25.000 prebivalcev.

Te podatke je sporočila jugoslovanska zvezna komisija za popis prebivalstva.

Ob priliki bomo objavili zanimivo študijo o izledkih tega ljudskega štetja.

Zanimivo je namreč, da so prilichen prirastek prebivalstva zabeležili v mestnih in industrijskih središčih, padec pa na kmečkem podeželju.

Pred vojno pa je prav kmečki življenjski odstotek največ doprinesel k dvigu števila jugoslovanskega prebivalstva.

Reci, da ti ne porečejo

Ze nekaj tednov naletavamo v italijanskem tisku na obtožbe proti Jugoslaviji o njenih domnevnih pogajanjih glede pomirjenja med Moskvijo in Beogradom.

Na podlagi domneve, da so taki razgovori v toku, so Italijani napravili zaključek, da ti razgovori pomenijo Titovo iznevenjenje Zedinjenim državam in zahodnim silam sploh. V vseh mogočih in načinih smo torej mogli čitati, da je Tito povsem zanesljiv zaveznik in pogajalec. V primeri z njim — so zaključevali — je Italija mnogo resnejši in zanesljivejši sopogodbenek.

Čudna zmernost

V zadnjem času je pa italijanski tisk glede Jugoslavije postal zmernejši; takemu spremenjenemu držanju pa žal odgovarjajo dokaj čudne jugoslovanske izjave o Trstu. Istočasno je pa iz nekaterih italijanskih listov izšla vest, da so tudi med Moskvijo in Rimom v teku pogajanja, ki so na las podobna onim, ki so jih pred tedni očitali Beogradu.

Vest o tem je posredna, izhaja pa iz neke izjave, ki jo je dal sam ministrski predsednik De Gasperi v svojem govoru, ki ga je imel 26. aprila. De Gasperi je namreč priznal, da je dala Italija pobudo sovjetski vladi za njen morebitni pristane na tristranski predlog od 20. marca 1948 glede Svobodnega tržaškega ozemlja. Sovjetska vlada naj bi pristala na »povratek« Trsta k Italiji in naj bi dosledno temu umaknila zahtevo glede »junctiona« med podpisom avstrijske pogodbe in vprašanjem izvršitve mirovne pogodbe o Trstu, ki je do sedaj onemogočal izvršitev tristranskega predloga od 20. marca 1948.

De Gasperi govori sicer samo o italijanskem pozivu, vendar pa ni mogoče misliti, da bi se sovjetska vlada takemu pozivu odzvala čisto brezplačno in se — kar meni nič, tebi nič — po njem ravnala. Sodeč po diplomatskih običajih, je vsa podoba, da so Italijani napravili zaupen poskus, da bi ugotovili, pod kakšnimi pogoji bi bila Sovjetska zveza pripravljena, pristati na predlog od 20. marca in ga podpisati. To pomeni nič več in nič manj kot to, da so ti pogoji vsakor predmet razpravljanja med sovjetskimi in italijanskimi zaupniki. V Moskvi ali v Rimu? Po vsej priliki v Rimu.

Nerazumljivo vznemirjanje

O teh pogajanjih neposredno ne vemo ničesar, vendar pa obstojajo zanimive poednosti, ki dopuščajo nekatere zaključke.

V prvi vrsti se moramo vprašati, zakaj so se Italijani pred tedni tako vznemirjali zaradi domnevnih jugoslovanskih prizadevanj v Moskvi. Logičen odgovor bi se glasil: Zato ker so se bali, da bi sovjetsko-jugoslovansko zblizjevanje moglo motiti vzporedna sovjetsko-italijanska pogajanja. To bi pa pomenilo, da so vodili pogajanja med Italijo in Sovjeti še pred Titovim

odhodom v London in verjetno še tudi pred Stalinovo smrtjo. Ni izključeno, da so Italijani kazali pripravljenost, in morda še več kot samo golo pripravljenost, Sovjetom izkazati tudi usluge. In mnogo govori za to, da se se te usluge nanašajo ozemeljsko na področje Bližnjega in Srednjega vzhoda, in sicer prav na Egipt in Perzijo. Italijansko gospodarstvo, ima posebno korist pri prav na perzijskem tržišču, kajti Italija bi razen cene nabave perzijskega petroleja mogla najti v Perziji tudi ugodno tržišče za italijanske industrijske proizvode.

Z druge strani pa zopet slišimo, da so nekatere ladje vrste »Liberty«, ki so jih svojčas odstopili raznim italijanskim plovnim družbam, zavezniški zajeli, bodisi ker so prevažale razno blago v sovjetska pristanišča, bodisi ker so na sovjetske ladje pretovarjale predmete italijanske in zavezniške vojne industrije.

Protiusluge

Ce so stvari res take, tedaj ni dvoma, da italijanska vlada do neke mere upravičeno pričakuje sovjetske protiusluge prav glede Trsta.

Politika je včasih res kaj umazana zadeva. Kdor pozna zgodovino levantinske trgovine za časa srednjega veka, more navesti na stotine primerov za to, kako so italijanske mestne republike, posebno Benetke, Genova in Pisa, dokazovale izredno pretnost v izigravanju papežev bula »In coena Domini« proti dobavam orožja pogonom, to je španskim, afriškim in prednjeazijskim Arabcem. Na Islam so tedaj krivo gledali podobno kot danes na komunizem. Krščanska skupnost je bila tedaj organizirana podobno kakor danes skupnost nekomunističnih držav. Posebnost italijanskih republik je pa tedaj bila v prebijanju bloka med Vzhodom in Zahodom. Te so po eni strani posvečale veliko pažnjo izgradnji razkošnih svetišč (na primer stolnice v Pisi), po drugi strani so pa svojo pobožnost izpostavljale velikim preizkušnjam s tem, da so trgovale z Bližnjim vzhodom.

Mnogi znaki torej kažejo, da se današnji Italijani v ničemer ne razlikujejo od Italijanov iz časov križarskih vojn. V verskih vprašanjih so današnji Italijani prav tako na mestu kot so bili sodobniki sv. Frančiška ali Girolama Savonarole. Pravijo pa pri tem, da je pač treba živeti, pa najsi bo s trgovino z dišavami, s svinlatimi izdelki ali pa z ročnimi deli iz Si-rije in Mezopotamije, ali pa z zamenjavo perzijskega petroleja in izdelkov vojne industrije z drugimi predmeti ali političnimi koncepcijami, ki jih Italija potrebuje.

Iz vsega tega izhaja, da italijanska zunanja politika, čeprav je navidezno naslonjena na zahodne zaveznike, sebi vendarle odpira tudi druge vrata in zaradi tega v do- kajšnji meri ugaja Sovjetom. Obi-

„PRIMORSKI DNEVNIK“ in njegovi argumenti

(Nadaljevanje s 1. strani)

potrdila zavezništvo z iredentistično organizacijo? - Zaslužila sta jo prikrito in končno tudi javno.

e) Ali je potem mogoče, da je »edino tako gibanje lahko pogoj za neodvisnost Tržaškega ozemlja? - Ne, kajti kdor je za Italijo, ne more biti obenem za neodvisnost Tržaškega ozemlja. Vsaka nasprotna trditev je gola slepomiselnost.

9) Ali je ali ni Babičeva KP odprla v letih 1945-46 na stežaj vrata tisočim »zajedavskim birokratom« italijanske narodnosti, obenem pa zaprla Slovincem pot v razne upravne organe?

Odgovor: Babičeva KP nosi polno odgovornost za slovensko brezposelnost in tudi za to, da so zavezniški pod izključnim prišepetovanjem pristranskih italijanskih uradnikov. Primarna krivda za »krivične meje, neizpolnitev demokracijskih določb, za londonski sporazum« teži edinole na KPJ, ki je na pariški mirovni konferenci nastopala kot »sovražnik zahodnega sveta« in »zapravila vse simpatije in naklonjenosti večine odločujočih veselil do Jugoslavije samo zato, da je čuvala svoje strankarske in ne državne koristi.

Ali ni za povprečne možgane povsem jasno, da so imeli zavezniški takrat — kakor imajo tudi danes — ves interes, da prepustijo Sovjetom čim manj ozemlja in vpliva, posebno še po tisti neomejeni nemastljivosti, ki se je Sovjetov polastila po končani vojni? Takrat je bila komunistična vlada Jugoslavije dolga roka Sovjetov. Sovjetov

v Jugoslavijo niso pripeljali zavezniški, pač pa sedanji komunistični jugoslovanski režim. Kdor jih je pripeljal, je edini krivec za »krivične« sklepe, pariške konference glede sedanjih mej in prav nihče drugi. Res je, kar trdi De Gasperi, da se mora Italija zahvaliti samo Sovjetom in komunistični stranki v Jugoslaviji, da je Tržaško ozemlje ostalo še upanje za Italijo. Zvračanje knjižde na tiste, ki so roko in srce ponudili Jugoslaviji od prvega dne nacističnega napada dalje, pa je komunistična oblastnost oboje zavrnila, je lahko morala neke NKVD, ne pa praviloljubnih ljudi.

10) Kako je s plačanci gospodarjev?

Odgovor: »Dolarska zveza« je že davno v Beogradu; na žalost se v Trstu v Machiavellijevi ulici 22-II ni nikdar niti za hipček ustavila. Vsi odborniki in člani SDZ živijo edino od svojega dela in poklica ter med njimi ni političnih zaslužkarjev.

11) Ali sta Babič in OF Jugoslavija?

Odgovor: Ne, sta pač — kot mnogi njihovi nekdanji in sedanji prijatelji pogojno za Titovo Jugoslavijo. Pogojno se pravi do tistega dne, ko bo Tito še na oblasti ali pa tudi še manj. Za nas je Tito eno, Jugoslavija pa čisto nekaj drugega. Tito je navaden smrtnik, Jugoslavija s svojimi narodi je pa večna.

12) Kaj je z vohunskimi centri?

Odgovor: Res je, od 23. julija 1952, to je do tistega dne, ko je UDBA vzdrževala na sedežu SDZ svojega agenta Klembasa, ki jo je po pobjugi polkovnika UDBE Winklerja iz Ljubljane na vrat na nos v temni noči pobrisal v varno zavetje ljubljanske UDDE, smo bili tudi mi »vohunski centri« ubinega prisluskovalca. Kaj morda »Primorski dnevnik« blagohotno namiguje, da nam mislijo poslati novo moč? Ni treba; škoda denarja! SDZ je javna organizacija, ki ni nima ničesar prikriti. Romanopisec pa ima UDBA itak že na pretek.

Odkrili in razgalili smo pravočasno načrt titokomunistične partije, da vrže tržaške in goriske Slovence v naročje italijanske socialistične stranke kakor je poskusila vrediti koroške Slovence v naročje avstrijskih socialistov. Odkrili smo pri titovskih pripravljanju terena za izročitev Trsta Italiji. Od tod izvira ono strašno razburjanje pri »Primorskem dnevniku« tudi nad poročili na obnem zboru SDZ, ker so pogodila v živo. Toda slovensko ljudstvo naj ve, da tega postopanja titokomunističnega režima in namenov, ki jih je odkril Branko Babič, ne obsojamo samo mi slovenski demokrati, ampak ga je obsodil tudi »Corriere di Trieste« in »Fronte dell'Indipendenza«, torej vsi oni, ki so res za ohranitev STO-ja.

Poslanstvo nove Evrope

(Nadaljevanje s 1. strani)

ropskega kulturnega in političnega poslanstva v svetu.

Zeleti bi bilo, da zahodni svet končno pokaže večjega razumevanja za celinske koristi. Posledice zahodne popustljivosti v Jalti, Teheranu in Potsdamu so žal že jasno vidne. Razumljivo so kolikor toliko, če pomislimo, da so zahodne sile tedaj šele izšle iz nevarne vojne in komaj ušle nevarnosti, ki jim je pretela, če bi bilo prišlo do zblizanja in skupnega nastopa Sovjetske zveze in Nemčije.

Danes pa ne gre za to, da bi postavili Zahod proti Sovjetski zvezi, ampak gre le za izpolnitev zadržanih, ki jo je izrekla vprav Sovjetska zveza, čeprav je morda pri tem gojila drugačne, varljive nade. Najvažnejša naloga vzpostavitve Evrope je, da po obliki zadosti sicer sovjetskemu pogodu za sklenitev avstrijske mirovne pogodbe, da pa odkloni odgovornost za siceršnje posledice, ki bi mogle zadeti vso Srednjo in z njo vso Evropo, če bi ugodi stremeljenju Italije, ki je tako neobčutljiva celo za svoje lastne življenjske koristi.

Prav te naloge pa dopisnik »Manchester Guardian« sploh ne pozna, niti je ne uvideva, še manj pa zato razume.

Pojmovanje demokracije

Po mnenju »Ljubljanskega dnevnika« je bistvo demokracije v tem, da izvolijo na svobodnih volitvah komuniste in ne druge! Do tega zaključka je list prišel, ko je izvedel za izid volitev v delovni svet v podjetju »Doma«, kjer niso delavci izvolili niti enega komuniste, ampak samo nekomuniste!

Ni daleč čas, ko se bo moral »Slovenski poročevalec« pač privaditi vsa »socialističnema« pojmovanju demokracije...

VESTI s TRŽAŠKEGA

Veliki patriot Vidali

Ko smo ob priliki prvomajskih pioslav silali govor tajnika KP za STO, Vidali, smo se zares čudili, od kod se je kar naenkrat zavzel takšne gorečnosti za ustanovitve STO-ja po črti in duhu mirovne pogodbe z Italijo. Noben pošten Tržačan si ni mogel misliti, da vse to spada v okvir manevrov in načrtov, ki jih imata Vidali in njegova partija.

Če je res, kot je sam Vidali trdil, da smo Tržačani pač najbolj zainteresirani na rešitvi tega vprašanja, potem bi pač vsakomur pričakovali, da bo vsaj Tržačanom povedal vse svoje načrte za take rešitve.

Toda pošten ljudje smo se o imenu KP zopet enkrat ugriznili. Kar čudno je, kako postane naš sosesčan tov. Vidali zgovoren, ko zapusti Trst, ki je po njegovi trditvi večita moreneta, in se poda preko Timave v sosednjo republiko Italijo.

V nedeljo 3. maja je tov. Vidali govoril v Padovi. Ni treba pripomniti, da se je zbral veliko število radovednežev, ki so med sabo modrovali, da bo že zanimivo, če bo Tržačan govoril o Trstu. Da je bilo zanimanje še večje, je napovedoval, da bo vsaj Tržačanom povedal vse svoje načrte za take rešitve.

Ze od vsega začetka je Vidali naravnost očital De Gasperijevi vladi, kako malo je napravila v petih letih za Trst, češ, kje so obljube, da bodo zahodne sile podprle tristranski predlog, če zmagala D.C. »Le avete viste voi?« — se je ogroženo vprašal Vidali. »In kaj je za italijanske interese Trsta napravilo enaindvajset italijanskih funkcionarjev, ki so se vrtili v ZVU? Tudi to je D.C. razglasila kot svojo veliko zmago.« (Ze tukaj diši ali bolje smrdi. Vidali je verjetno hotel reči: »Ne nasedajte jim, volite KP, mi si bomo drugače pomagali!«)

Nato je obljubil razpravljanje o Trstu za konec zborovanja, pač dalec in funde!

No, in kakšen je bil ta sladki konec?

Očital je fašistom gibanja MSI, da so odgovorni za stanje v coni B. Pravilno je namreč ugotovil, da je fašizem povzročil drugo svetovno vojno. (Po njihovi dialektiki moremo torej Vidalijevo misel spopolniti z ugotovitvijo, da bi Italija še danes sedela v Zadru, Reki, Istri itd., če Mussolini ne bi začel vojne ali ne izgubil.)

Vsem je pa vzel sapo, ko je Vidali izjavil, da je »in questo momento« za ustanovitev STO-ja, kot to predvideva mirovna pogodba.

Ob nedavnih mislinovskih manifestacijah v Trstu so nalepili lepake s tako vsebino: »In Trieste italiana nuova sangue e sta sparsa; mentre un corteo di giovani, con in testa il tricolore, cantava per le vie della città, veniva lanciata da elementi slavi filocomici una bomba che feriva 24 persone...«

Torej ni manj kot slovenska provokacija v Trstu. Seveda v populističnih manifestacijah, ki jim je odpirala pot policija, gesla niso bila preveč različna.

Tako torej, kadar so sami krivili Kaj bodo pisali in krivali, ko bomo Slovenci res kaj zahtevali, tega se nismo ugotovili. Ugibati o tem pa ni težko.

Veliko neurje

Pretekli teden je nad Skofijami in Plavjami ter nad vsem severnim področjem koprškega okraja divjalo močno neurje s točo.

Okrog Plavij in Skofij je plast toče dosegla debelino nekaj centimetrov. Na tem področju je toča dobesedno uničila ves pridelek. Vinogradi in njive so opustošene. Škoda, ki je zaradi tega nastala, presega milijonsko vrednost.

Prizadejim kmetom bi bilo treba prisiljati učinkovito na pomoč, da se vsaj malo opomorejo po tej veliki nesreči. Ta katastrofa naj bi bila končno tudi opomin tistim kmetom, ki se upirajo ustanovitvi obrambnih postaj proti toči!

SDD v TRSTU

prideji 23. maja ob 20.30

III. BALETNI VEČER

v Avditoriju ZVU.

Vabila dobite na sedežu društva v Machiavellijevi ulici 22-II - Telef. 62-75.

Obvestilo kmetovalcem!

OBVESTILO REJCEM BIKCEV

Obvestilo živinorejce, da bo zadnje dni tega meseca in prve dni junija spomladanski pregled za potrditev bikov.

Zakon ne dovoljuje vzreje nepotrjenih, nad 10 mesecev starih bikcev, ali bikcev, za katere ni v teku prošnja za potrditev.

Lastniki bikcev, ki bodo prihodnjega junija stari 10 mesecev, morajo predložiti do sobote 23. maja t.i. prošnjo na kolikovanem papirju za 24 lir, naslovljeno na Komisijo za potrditev bikov pri Področnem kmetijskem nadzorništvu, v ulici Ghega št. 6-I.

Prav tako morajo predložiti prošnjo lastniki za potrjenih bikov, katerih potrditev poteka junija meseca.

Vsa potrebna pojasnila se dobijo na sedežu Komisije ali telefonično, na številko 86-73.

RAZDELJEVANJE MOČNEGA KRMEJA (pogače koruznega jedra) ZA KRAVE MOLZNICE

V ponedeljek 11. maja t.i. so začeli z razdeljevanjem nakazil za dvig močnega krmila po znižani ceni.

Kmetovalci živinorejci, ki niso bili deležni krmil ne v decembru, kakor tudi v preteklem marcu, bodo lahko dvignili nakazila pri Področnem kmetijskem nadzorništvu v ulici Ghega št. 6-I med uradnimi urami (8.30 - 12.). Na vsako molzno kravo bodo dali 30 kg krmila. Ker je cena močnega krmila 62 lir za kilogram, bo moral živinorejec ob dvigu nakazila plačati 50 odst. vrednosti krmila, to je 930 lir za vsak obrok.

Nov načelnik glavnega stana ZVU

Polkovnik ameriške vojske Harold R. Emery, G.S.C., je bil imenovan za načelnika glavnega stana Zavezniške vojaške uprave. Namestnik je polkovnik ameriške vojske Vonna F. Burgerja, ki je dodeljen na drugo službeno mesto.

SDD priredi 31. t.m. IZLET na Belopeška jezera

Prijave na sedežu društva v ulici Machiavelli 22-II - telef. 62-75.

Blagoslov zvonov na Proschi

Izredna cerkvena slavnost je v nedeljo 10. t.m. vse Prosečane združila pri blagoslovu dveh novih zvonov, ki so bili povrnjeni naši fari po desetih letih.

Večji zvon, krščen na ime sv.

IZJAVA SNS

V zvezi z izjavo, ki jo je podal — ne vemo, v čigavem imenu — o vprašanju STO-ja g. Branko Babič, bivši predsednik OF za STO, na kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije v Ljubljani in jo deloma ponovil v članku, objavljenem v »Primorskem dnevniku« dne 1. maja 1953, ugotavljamo sledeče:

Gorjuška izjava g. Babiča je v očitnem navzkrižju z volilnim programom Liste slovenske skupnosti na katerega so ob priliki zadnjih občinskih volitev pristali tudi odgovorni predstavniki OF za STO.

Ta izjava je tudi v grobem nasprotju z voljo celokupnega našega prebivalstva, ki slej ko prej ožtraja na zahtevi, da se Svobodno tržaško ozemlje po dototilih mirovne pogodbe končno uresniči in da

se zadržuje njegova resnična neodvisnost in nedeljivost, slovenskemu in hrvatskemu ljudstvu pa dejanska enakopravnost z Italijani, kakor zahtevata duh in besedilo mirovne pogodbe.

Obžalujemo, da se s takimi neodgovornimi izjavami zanaša zmeda med naše prebivalstvo in ne dvomimo, da bodo naši svetovalci kakor doslej tudi v bodoče ostali zvesti besedi, dan ljudstvu, ki ji je izvolilo in edino kateremu so odgovorni za svoja dejanja.

V Trstu, dne 7. maja 1953.

SKUPINA NEOBV. SLOVENCEV

OPOMBA: V okrožnici, ki jo je razposlala SNS 8. t.m., je rečeno, da »Demokracija« in »Primorski dnevnik« na žalost nista dala prostora na razpolago za objavo zgornje izjave. Resnici na ljubo ugotavljamo, da smo sporočili SNS, da nismo mogli objaviti izjave v »Demokraciji« od 8. t.m., ker je bil list tedaj že postavljen, ne pa, da njeno objavo odklanjamo.

BAZOVICA

Pomladansko razkošno cvetje v naravi vabi vsako nedeljo obilo meščanov na lep sprehod po naših travnikih, gozdovih in njivah.

Nikdar nismo gospodarji kratili tega brezplačnega in res lepega užitka mestni gospodi, ki ždi vreden v zaprtih mestnih hišah. Toda ne moremo tiho mimo brezobzirnega obnašanja nekaterih meščanov, ki kotvratijo kar na slepo po travnikih in poslopih in uničujejo poljske prideleke in krmno. Lahko bi imeli več obzira in hodili po stezah, poteh, po pašnikih in gozdovih, ne pa po travnikih in njivah!

Če kljub temu opominu in prošnji ne bo nič bolje, bomo prisiljeni, zapreti vse dostope do naših posestev in tako ne bo mogoče hoditi niti po pašnikih in niti po gmajah!

Nedisciplinirani meščani naj se v takem primeru praviš po glavni cesti: krivda za to bo samo njihova!

Sedaj sem kategorično izključil

SELSKE VESTI

IZPITI

NA VIŠJI REALNI GIMNAZIJ

Ravnateljstvo Državne višje realne gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Trstu z dodeljenimi razredi s klasičnim učnim načrtom sporoča, da sprejema prijave za privatne vstopne, sprejemne in zrelostne izpite v tajništvo v ulici Lazareto Vecchio 9-II vsak dan od 10. do 12. ure. Prošnje (na kolikovanem papirju za 24 lir) za zrelostni izpit sprejemajo do vključno 15. maja, prošnje za ostale izpite pa do 18. maja t.i.

Podrobna pojasnila dobite v tajnistvu zavoda in na oglasni deski Ravnateljstva opozarja, da morajo že sedaj vložiti prošnjo tudi tisti, ki bi iz katerega koli vzroka ne mogli polagati izpita v poletnem roku.

NA NIŽJI SREDNJI SOLI

Sprejemni:

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Trstu, ulica della Scuola Nuova 14, sporoča, da sprejema prošnje za sprejemni izpit do 15. maja vsak delavnik dopoldne od 9. do 12. ure. K vpisu je treba prinesiti:

- prošnjo na kolikovanem papirju za 24 lir;
 - rojstni list anagrafskega urada kolikovan s 24 lirami;
 - potrdilo o istovetnosti »Certificato d'identità personale« anagrafskega urada na kolikovanem papirju za 32 lir s sliko;
 - potrdilo o poročnem celjenju (higienškega urada).
- Na pošti je treba plačati 150 lir (na »vaglia scol. c.c. 11/124). Odrezek je treba priložiti prošnji.
- Vojne sirote in tuji državljani ne plačajo takse na pošti, če predložijo uradno potrdilo.
- V šoli je treba plačati 150 lir šolskih pristojbin.
- Pismeni sprejemni izpiti bodo 12. in 13. junija, ustni pa naslednje dni.

Vstopni (razredni) izpiti: Prošnje se sprejemajo do 15. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Nižji tečajni izpiti: Prošnje se sprejemajo do 18. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Vsa pojasnila daje tajništvo Nižje srednje šole.

Solnonraški seminar

V zvezi z razpisanimi študijskimi solnonraškimi seminarji za ameriške študije za tri zadnje te-

Čudno vojno stanje na vzhodni meji Italije

Ko sem zadnjič obiskal Beneško Slovenijo, sem na znani boji poti na Stari gorl doživel kaj čudne in prav nič božjepotne stvari.

Ko sem po svoji navadi hotel posneti sliko slavne slovenske božje poti, sta privzila za nami na »Lambretta« (torej »sisto« privatnih) dva karabinjerja.

Po stari laški navadi sta se ustavila za nekaj desetnih korakov za našim avtomobilom, ki nosi lepo tržaško hlebarčo na predpisani tablici. Seveda se nista nič zmenila za to, kar sem delal, jaz pa tudi ne za njih; očitno družijo le-pota in umetnost vse ljudi, sem si mislil.

Toda glej ga spaka, zopet sem se enkrat pri Lahih ustel!

Nedolžno se mi karabinjerja približala in me še bolj naivno vprašala, če sem fotografiral. Jaz sicer ne vem, kako bi se s tako pripravo, ki se ji pravi fotokamera, še kako drugače škodilo »državni« varnosti. Hvala Bogu, da sem fotografiral svetleče, ki je prav gotovo najnedolžnejši in strateško najnepomembnejši motif.

Nato sta glasno ugovarila, da sem Tržačan; toda tudi o tem nista bila prepričana, kljub tržaški tablici, in ko sem to potrdil, sem spoznal, da jim prav to ni všeč. Tedaj sem videl, kje tiči zajec. Čudna ljubezen do »neodrešenih« bratov! Šele pozneje sem pomislil, dasi si plavalasega Italijana, pa četudi iz Trsta, le težko predstavljati.

Morda bi bil na dogodek pozabil, ko ne bi bil par tednov kasneje v Reziji doživel nekaj na las podobnega!

Sedaj sem kategorično izključil

»preveliko vestnost« kakoga pošameznika. Spoznal sem, da so ti piči samo zamenjali perle.

No, vdrugič, ko sem že imel nekaj izkušnje, sem jih še pred legitimiranjem vprašal, če imajo sploh nalogo, da ljudi nadlegujejo, in če je fotografiranje prepovedano. V tem primeru, sem rekel, naj postavijo tabele, drugače pa naj pustijo državljane, ki ne dajejo nobenega povoda za sum, pri miru.

Cisto po njihovi metodi sta se mi začela na vso moč opravičevati, češ: »Saj veste... se nikoli ne več... in podobno. Nato pa sta se pobrala, kot sta prišla.

Čudno razpoloženje ustvarjajo taki ljudje v obmejnih področjih! In to naj bi bila po njihovem pot do mirnega sožitja! T.M.

DAROV: V počastitev spomina prežodaj umrlega Janka Košute daruje D.T. 1.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo v Trstu.

VDOVEC 53-LETNI DELAVEC Z lastno hišo, bivač na Tržaškem izven mesta, eden prvih beguncev s Slovenskega Primorja, ubog, pa vseskozi pošten, delaven in politično neodvisen, želi znanja se sebi primerno Slovenko, begunko iste-ga nazora v svrhu ženitve ali pa za mala hišna dela proti primerni odškodnini. Ponudbe s točnim naslovom na upravo »Demokracije« pod VDOVEC.

Odgovorni urednik: dr. Janko Jež

Tiska: tiskarna »Adria«, d.d. v Trstu

ZDRAVNIK

Dr. FRANJO DELAK

v TRSTU

sprejema od 15.-17. ure v ulici Commerciale št. 10-II

Pokličite list. št. 3713

Stanovanje: Strada di Fiume 20/III

SELSKE VESTI

IZPITI

NA VIŠJI REALNI GIMNAZIJ

Ravnateljstvo Državne višje realne gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Trstu z dodeljenimi razredi s klasičnim učnim načrtom sporoča, da sprejema prijave za privatne vstopne, sprejemne in zrelostne izpite v tajništvo v ulici Lazareto Vecchio 9-II vsak dan od 10. do 12. ure. Prošnje (na kolikovanem papirju za 24 lir) za zrelostni izpit sprejemajo do vključno 15. maja, prošnje za ostale izpite pa do 18. maja t.i.

Podrobna pojasnila dobite v tajnistvu zavoda in na oglasni deski Ravnateljstva opozarja, da morajo že sedaj vložiti prošnjo tudi tisti, ki bi iz katerega koli vzroka ne mogli polagati izpita v poletnem roku.

NA NIŽJI SREDNJI SOLI

Sprejemni:

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Trstu, ulica della Scuola Nuova 14, sporoča, da sprejema prošnje za sprejemni izpit do 15. maja vsak delavnik dopoldne od 9. do 12. ure. K vpisu je treba prinesiti:

- prošnjo na kolikovanem papirju za 24 lir;
 - rojstni list anagrafskega urada kolikovan s 24 lirami;
 - potrdilo o istovetnosti »Certificato d'identità personale« anagrafskega urada na kolikovanem papirju za 32 lir s sliko;
 - potrdilo o poročnem celjenju (higienškega urada).
- Na pošti je treba plačati 150 lir (na »vaglia scol. c.c. 11/124). Odrezek je treba priložiti prošnji.
- Vojne sirote in tuji državljani ne plačajo takse na pošti, če predložijo uradno potrdilo.
- V šoli je treba plačati 150 lir šolskih pristojbin.
- Pismeni sprejemni izpiti bodo 12. in 13. junija, ustni pa naslednje dni.

Vstopni (razredni) izpiti: Prošnje se sprejemajo do 15. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Nižji tečajni izpiti: Prošnje se sprejemajo do 18. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Vsa pojasnila daje tajništvo Nižje srednje šole.

Solnonraški seminar

V zvezi z razpisanimi študijskimi solnonraškimi seminarji za ameriške študije za tri zadnje te-

SELSKE VESTI

IZPITI

NA VIŠJI REALNI GIMNAZIJ

Ravnateljstvo Državne višje realne gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Trstu z dodeljenimi razredi s klasičnim učnim načrtom sporoča, da sprejema prijave za privatne vstopne, sprejemne in zrelostne izpite v tajništvo v ulici Lazareto Vecchio 9-II vsak dan od 10. do 12. ure. Prošnje (na kolikovanem papirju za 24 lir) za zrelostni izpit sprejemajo do vključno 15. maja, prošnje za ostale izpite pa do 18. maja t.i.

Podrobna pojasnila dobite v tajnistvu zavoda in na oglasni deski Ravnateljstva opozarja, da morajo že sedaj vložiti prošnjo tudi tisti, ki bi iz katerega koli vzroka ne mogli polagati izpita v poletnem roku.

NA NIŽJI SREDNJI SOLI

Sprejemni:

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Trstu, ulica della Scuola Nuova 14, sporoča, da sprejema prošnje za sprejemni izpit do 15. maja vsak delavnik dopoldne od 9. do 12. ure. K vpisu je treba prinesiti:

prošnjo na kolikovanem papirju za 24 lir;

rojstni list anagrafskega urada kolikovan s 24 lirami;

potrdilo o istovetnosti »Certificato d'identità personale« anagrafskega urada na kolikovanem papirju za 32 lir s sliko;

potrdilo o poročnem celjenju (higienškega urada).

Na pošti je treba plačati 150 lir (na »vaglia scol. c.c. 11/124). Odrezek je treba priložiti prošnji.

Vojne sirote in tuji državljani ne plačajo takse na pošti, če predložijo uradno potrdilo.

V šoli je treba plačati 150 lir šolskih pristojbin.

Pismeni sprejemni izpiti bodo 12. in 13. junija, ustni pa naslednje dni.

Vstopni (razredni) izpiti: Prošnje se sprejemajo do 15. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Nižji tečajni izpiti: Prošnje se sprejemajo do 18. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Vsa pojasnila daje tajništvo Nižje srednje šole.

Solnonraški seminar

V zvezi z razpisanimi študijskimi solnonraškimi seminarji za ameriške študije za tri zadnje te-

SELSKE VESTI

IZPITI

NA VIŠJI REALNI GIMNAZIJ

Ravnateljstvo Državne višje realne gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Trstu z dodeljenimi razredi s klasičnim učnim načrtom sporoča, da sprejema prijave za privatne vstopne, sprejemne in zrelostne izpite v tajništvo v ulici Lazareto Vecchio 9-II vsak dan od 10. do 12. ure. Prošnje (na kolikovanem papirju za 24 lir) za zrelostni izpit sprejemajo do vključno 15. maja, prošnje za ostale izpite pa do 18. maja t.i.

Podrobna pojasnila dobite v tajnistvu zavoda in na oglasni deski Ravnateljstva opozarja, da morajo že sedaj vložiti prošnjo tudi tisti, ki bi iz katerega koli vzroka ne mogli polagati izpita v poletnem roku.

NA NIŽJI SREDNJI SOLI

Sprejemni:

Ravnateljstvo Slovenske nižje srednje šole v Trstu, ulica della Scuola Nuova 14, sporoča, da sprejema prošnje za sprejemni izpit do 15. maja vsak delavnik dopoldne od 9. do 12. ure. K vpisu je treba prinesiti:

prošnjo na kolikovanem papirju za 24 lir;

rojstni list anagrafskega urada kolikovan s 24 lirami;

potrdilo o istovetnosti »Certificato d'identità personale« anagrafskega urada na kolikovanem papirju za 32 lir s sliko;

potrdilo o poročnem celjenju (higienškega urada).

Na pošti je treba plačati 150 lir (na »vaglia scol. c.c. 11/124). Odrezek je treba priložiti prošnji.

Vojne sirote in tuji državljani ne plačajo takse na pošti, če predložijo uradno potrdilo.

V šoli je treba plačati 150 lir šolskih pristojbin.

Pismeni sprejemni izpiti bodo 12. in 13. junija, ustni pa naslednje dni.

Vstopni (razredni) izpiti: Prošnje se sprejemajo do 15. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Nižji tečajni izpiti: Prošnje se sprejemajo do 18. maja. Pismeni izpiti se bodo začeli 5. junija.

Vsa pojasnila daje tajništvo Nižje srednje šole.

Solnonraški seminar

V zvezi z razpisanimi študijskimi solnonraškimi seminarji za ameriške študije za tri zadnje te-

SELSKE VESTI

IZPITI

NA VIŠJI REALNI GIMNAZIJ

Ravnateljstvo Državne višje realne gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Trstu z dodeljenimi razredi s klasičnim učnim načrtom sporoča, da sprejema prijave za privatne vstopne, sprejemne in zrelostne izpite v tajništvo v ulici Lazareto Vecchio 9-II vsak dan od 10. do 12. ure. Prošnje (na kolikovanem papir